

Aan
De minister van Financiën en Economie

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Datum
16 april 2025
Ons kenmerk
Cft 202500036
Pagina
1/8

Uw kenmerk

Bijlage
3

Onderwerp
Advies bij de vastgestelde begroting 2025

Geachte heer Wever,

Op 2 april 2025 ontving het College Aruba financieel toezicht (CAft) de vastgestelde begroting 2025 (begroting) van Aruba. Hierbij ontvangt u het advies van het CAft bij de begroting.¹ In bijlage 1 en 3 vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing.

Oordeel

Het CAft adviseerde recent bij het amendement op de ontwerpbegroting 2025.² De begroting voor 2025 toont minimale wijzigingen ten opzichte van dit amendement. Daarmee blijven de bevindingen en aanbevelingen van het CAft onverkort van kracht.

Voor 2025 wordt een financieringsoverschot begroot van AWG 192 miljoen, ofwel 2,4 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Ook in de periode 2026-2029 wordt een jaarlijks overschot gepresenteerd. Aruba voldoet daarmee aan de begrotingsnorm van het financieringssaldo van de collectieve sector van minimaal 1 procent van het bbp en aan de voorgeschreven tekortcompensatie.³ Gezien de aanhoudende geopolitieke spanningen en onzekerheden rond de (mondiale) economische vooruitzichten, is een behoedzaam begrotingsbeleid van belang.

Toelichting

Wijzigingen begroting

De begroting bevat minimale aanpassingen ten opzichte van het amendement. De wijzigingen hebben primair betrekking op de personeelslasten, overdrachten en de kapitaaldienst. Het advies van het CAft bij het amendement is als bijlage opgenomen.

In het amendement werden de personeelslasten verlaagd met AWG 9 miljoen door het aantal fte's bij de bureaus van de ministers te verminderen. In de begroting is besloten om deze besparing vooralsnog niet door te voeren. Het CAft benadrukt het belang van structurele lastenbeheersing, gezien de personeelslasten sinds 2022 met circa 20 procent zijn gestegen. Vanaf 2024 geldt conform de LAft een nieuwe personeelslastennorm. De personeelslasten in brede zin moeten vanaf 2027 onder het plafond van 10 procent van het bbp blijven. In 2024 bedroegen deze lasten 8 procent van het bbp, maar een meerjarige raming van de personeelslasten ontbreekt nog. Het CAft ontvangt, zoals eerder toegezegd door Aruba, graag de benodigde gegevens om te kunnen beoordelen of het bestaande beleid past binnen de daarvoor gestelde kaders.

Per 1 mei 2025 is voorgesteld om de reparatietoeslag voor gepensioneerden te verhogen met AWG 250 per maand. De geraamde kosten zijn echter bijgesteld van AWG 49 miljoen naar AWG 43 miljoen, een verlaging van AWG 6 miljoen. Dit heeft geleid tot een neerwaartse bijstelling van de post overdrachten. Eerder heeft het CAft geadviseerd om een inkomenstoets toe te passen bij de reparatietoeslag. Het CAft acht het positief dat hieraan invulling wordt gegeven.

In de tweede nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2025 was een bedrag van AWG 20 miljoen opgenomen voor lokale kredietverlening en subsidie aan Fundacion Cas Pa Comunidad Arubano (FCCA). Deze beslissingen, genomen door het vorige kabinet, zijn door de huidige regering teruggedraaid. De lening van AWG 17 miljoen en de subsidie van AWG 3 miljoen worden beiden afgevoerd in begroting, en mogelijk weer opgenomen in de eerste suppletoire begroting 2025.

Bovengenoemde wijzigingen leiden in totaal tot een verbetering van het financieringssaldo met AWG 17 miljoen. Hiermee stijgt het financieringssaldo van het land naar AWG 78 miljoen, gelijk aan een overschot van 1 procent van het bbp. In totaliteit bedraagt het overschot van de collectieve sector AWG 192 miljoen, ofwel 2,4 procent van het bbp.

Schuldquote

De schuld van Aruba bedraagt ultimo 2025 AWG 5.187 miljoen, oftewel 65 procent van het bbp. Deze ontwikkeling heeft echter uitsluitend betrekking op de schuld van het land en niet op die van de gehele collectieve sector. Het is onduidelijk wat de precieze samenstelling van de collectieve sector in 2025 is, omdat deze nog niet is vastgesteld. Het CAft kan daardoor niet toetsen hoe de schuldpositie van de collectieve sector zich op de langere termijn ontwikkelt.

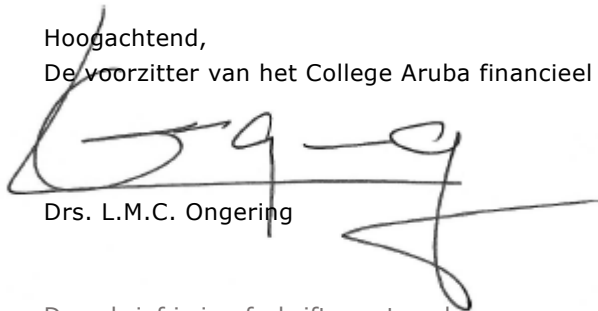
Hoewel het huidige beeld positief oogt, dient rekening te worden gehouden met de samenstelling van de collectieve sector in 2025 en de mogelijke implicaties daarvan voor de schuldquote. Verdere schuldafbouw blijft van belang om de financiële weerbaarheid van Aruba te versterken.

Vervolg

Uit de begroting maakt het CAft op dat Aruba voornemens is invulling te geven aan de aanbevelingen van het CAft bij het amendement. Zo geeft Aruba aan de overschotten van de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV) en de Sociale Verzekeringsbank (SVb) in te zetten voor schuldafbouw. Daarnaast worden de meerjarige ontwikkeling van de schuld en de personeelslasten conform de definities in de LAft gepresenteerd in de eerste suppletoire begroting van 2025. Ook zal Aruba een investeringsagenda opstellen voor de periode 2025-2035, die is afgestemd op de uitvoeringscapaciteit van het land en gericht is op duurzaam economisch beleid. Het CAft benadrukt opnieuw het belang van deze aanbevelingen, en ziet uit naar de verdere uitwerking van deze initiatieven in de eerste suppletoire begroting.⁴

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College Aruba financieel toezicht

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'L.M.C. Ongerling', written over a horizontal line.

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Aruba
De directeur van de Directie Financiën

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van het financieringssaldo van het land voor de periode 2024-2029. Tabel 2 geeft hetzelfde overzicht weer, maar dan voor het resultaat van de gehele collectieve sector (land en de overige entiteiten die tot de collectieve sector worden gerekend).

Tabel 1: Overzicht meerjarige begroting⁵

	OB	Δ^6	VB	2026	2027	2028	2029
Baten	1.824	1.817	1.817	1.818	1.855	1.892	1.931
Directe belastingen	654	628	628	628	636	644	651
Indirecte belastingen	820	831	831	832	861	890	921
Overige baten	350	358	358	358	358	358	358
Lasten	1.670	1.683	1.683	1.699	1.703	1.724	1.733
Personeelslasten	508	500	509	505	509	514	520
Goederen en diensten	221	194	194	196	198	201	202
Rente	300	294	294	278	273	283	283
Subsidie	256	257	257	257	257	257	257
Overdrachten	185	237	228	264	266	269	271
Bijdragen & afschrijvingen	200	200	200	200	200	200	200
Exploitatieresultaat	154	134	134	119	151	168	198
Kapitaaldienst	-17	-72	-55	-34	-41	-44	-44
Kapitaalontvangsten	40	40	40	40	40	40	40
Kapitaalluitgaven	57	112	95	74	81	84	84
Resultaat land	138	62	78	84	110	124	154

Bron: ontwerpbegrotingswijziging 2025, het amendement op de OB en de vastgestelde begroting 2025.

Baten

De totale baten bedragen AWG 1.817 miljoen en blijven ongewijzigd ten opzichte van het amendement.

Lasten

De totale lasten bedragen AWG 1.683 miljoen en blijven ongewijzigd ten opzichte van het amendement, maar binnen de begrotingsposten hebben zich enkele mutaties voorgedaan.

Personeelslasten

De personeelslasten stijgen van AWG 500 miljoen naar AWG 509 miljoen. De beoogde verlaging van AWG 9 miljoen door vermindering van personeel bij ministeriële bureaus is nog niet verwerkt en wordt eerst geanalyseerd voor mogelijke opname in de eerste suppletoire begroting 2025.

Overdrachten

De overdrachten dalen van AWG 237 naar AWG 228 met AWG 9 miljoen. Deze daling is toe te schrijven aan de maandelijkse verhoging van de reparatietoeslag voor gepensioneerden, die lager uitviel dan aanvankelijk geraamd: AWG 43 miljoen in plaats van AWG 49 miljoen. Dit resulteert in een besparing van circa AWG 6 miljoen. Ook is een bedrag van AWG 3 miljoen afgevoerd ten behoeve van FFCA.

Kapitaaldienst

De kapitaaldienst toont een tekort van AWG 55 miljoen in 2025. De kapitaalontvangsten (AWG 40 miljoen) bestaan uit studieleningen en vrijgekomen afschrijvingen. Daartegenover dalen de kapitaaluitgaven naar AWG 95 miljoen ten opzichte van het amendement. De kredietverlening aan de Fundacion Cas Pa Comunidad Arubano (FCCA) van AWG 17 miljoen voor onder andere bouw van sociale huurwoningen is uit de begroting gehaald.

Collectieve sector en overheidsentiteiten

Het financieringssaldo van de collectieve sector bestaat uit het financieringssaldo van het land (AWG 78 miljoen) en het resultaat van de overige entiteiten die tot de collectieve sector behoren (AWG 114 miljoen). De resultaten van de entiteiten van de collectieve sector blijven ongewijzigd ten opzichte van het amendement.

Tabel 2: Overzicht resultaat collectieve sector (in miljoenen AWG)⁷

	OB	Δ^8	2025	2026	2027	2028	2029
Financieringssaldo land (A)	138	62	78	84	110	124	154
Exploitatie	154	134	134	119	151	168	198
Kapitaaldienst	-17	-72	-55	-34	-41	-44	-44
Resultaat entiteiten (B)	59	114	114	48	37	21	7
AZV	27	67	67	19	9	5	2
SVb	51	57	57	40	28	17	6
ATA	0	9	9	0	0	0	0
Serlimar	0	0	0	0	0	0	0
SEPB	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
UA	-1	-1	-1	0	0	0	0
Correcties	-18	-18	-18	-9	0	0	0
Collectieve sector (A + B)	196	176	192	133	147	145	161
Tekort/overschot (% bbp)	2,5%	2,2%	2,4%	1,6%	1,7%	1,6%	1,8%
bbp (IMF, oktober 2025)	7.956	7.956	7.956	8.238	8.522	8.814	9.116

Bron: ontwerpbegrotingswijziging 2025, het amendement op de OB en de vastgestelde begroting 2025

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Het CAft adviseert op basis van artikel 11 van de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) bij de vastgestelde begroting.

² CAft, kenmerk 202500031, Advies bij het amendement op de ontwerpbegroting 2025, d.d. 17 maart 2025.

³ LAft, artikel 17.

⁴ CAft, kenmerk 202500031, Advies bij het amendement op de ontwerpbegroting 2025, d.d. 17 maart 2025.

⁵ In deze tabel is sprake van afronding op hele AWG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁶ Staten van Aruba, Amendement no. 1 Fracties AVP en Futuro, d.d. 7 maart 2025.

⁷ In deze tabel is sprake van afronding op hele AWG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁸ Staten van Aruba, Amendement no. 1 Fracties AVP en Futuro, d.d. 7 maart 2025.

